

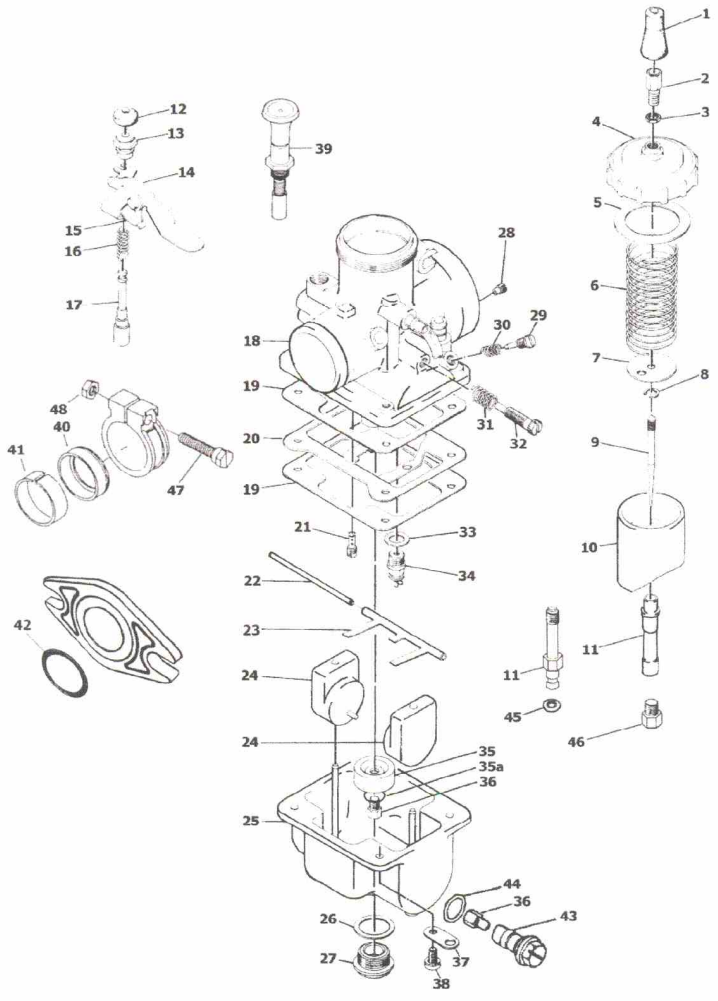
DENIMVÆVERI
i
NKT-Huset

DENIMVÆVERI i NKT-Huset

Afgang efterår 2015
Jonas Brandt
Program

Kulturarv, Transformation og Restaurering

MIKUNI VM 32 KARBURATOR

INDHOLD

MIKUNI VM 32 KARBURATOR	2
INDHOLD	4
EGO	6
Handlingen er vigtigere end motivet	8
FRANS AF ASSISI I BELLAHØJ	10
BEGREBER	14
De fire søjler	15
Exoskelet	17
Skala	19
STEDET	22
NKTs Højspændingslaboratorium	23
Priorparken	25
Laboratoriet	28
Arkitekturen	31
Anbefalinger	40
DENIMVÆVERIET	44
Et stof	47
MODUS OPERANDI	52
Metaforer	56
Ambitioner	57
Blik, Kast, Projekt	58
Arbejdsformater og aflevering	59
SPØRGSMÅL	60
FORMALIA	62
Studieforløb	63
Kilder	64

EGO

Stikord:

arkaisk

tungt

robust

brutalistisk

klassicismen i industrialismen

detaljering

opædling af rationalismens materialer og konstruktionmåder
gennem behandling og detaljering

delelementer - tektoniske og stilistiske

det sakrale i det profane

Handlingen er vigtigere end motivet

En stiløvelse, et forskningsprojekt. Et dyk ned i historien, i et tektonisk princip og en udforskning af dets arkitektoniske muligheder.

Mit program er ikke en specifik metode eller konkluderende, men forsøger at vise mit faglige udgangspunkt.

Jeg vil bedømmes på min evne til at dykke ned i, og lære om et sted, en historie, en stilart, en byggeskik, en stemning, en idé, en funktion, en produktion, et materiale. samt at analysere dets muligheder og fortolke dets motiver i nybyg/tilbyg/ombyg.

Jeg vil ikke bedømmes på originaliteten af mit site, på mit valg af funktion, på min interesse i at lave klubhuse for kreative i udkantsdanmark eller kropskulturanstalter i hovedstaden.

Dette skal blive en specifik arkitektopgave, ikke en generel strategi for byudvikling eller overordnet bevaring af en "glemt" kulturarv, vi alle allerede elsker. Tilbage til en ærlig arkitektur og en tektonisk tydelighed

Jeg behøver ikke et offentligt program for at alle skal kunne få glæde af mit værk. Jeg vil for min egen skyld lave noget, der er sjovt og fedt og også godt for de måske få, der nu måtte blive brugerne af hvad det end bliver.

Jeg vil vise at jeg kan løse en konkret arkitekturopgave med blik for detalje og funktion uden at glemme de sanselige værdier. Derfor har jeg stillet mig den opgave at omdanne Kaj Stensballes gamle højspændingslaboratorium til et væveri.

Jeg vil kæle for betonelementerne, behandle dem og detaljere dem som var de marmor. Jeg vil gøre en dyd ud af nødvendigheden og lade dorne, dilatationsfuger, konsoller, vandnæser, clampshuller, bærekroge være en del af fortællingen. Jeg er betaget af når industrihaller tager pusten fra en og minder om store katedraler. Jeg vil på en rationel måde lave imponerende sakrale rum til almene profane funktioner som det for eksempel Hans Christian Hansen kunne det.

Design is not making beauty, beauty emerges from selection, affinities, integration, love.

- Louis Kahn

FRANS AF ASSISI I BELLAHØJ

Basilica di San Francesco, Maestro Jacopo Tedesco, Assisi,
1253

Bellahøj koblingsstation, Hans Christian Hansen, Bellahøj,
1961-68

BEGREBER

De fire søjler

Man kan sige at ethvert arkitekturprojekt er opstået i mødet mellem fire grundelementer:

Eller hviler på fire grundpiller.

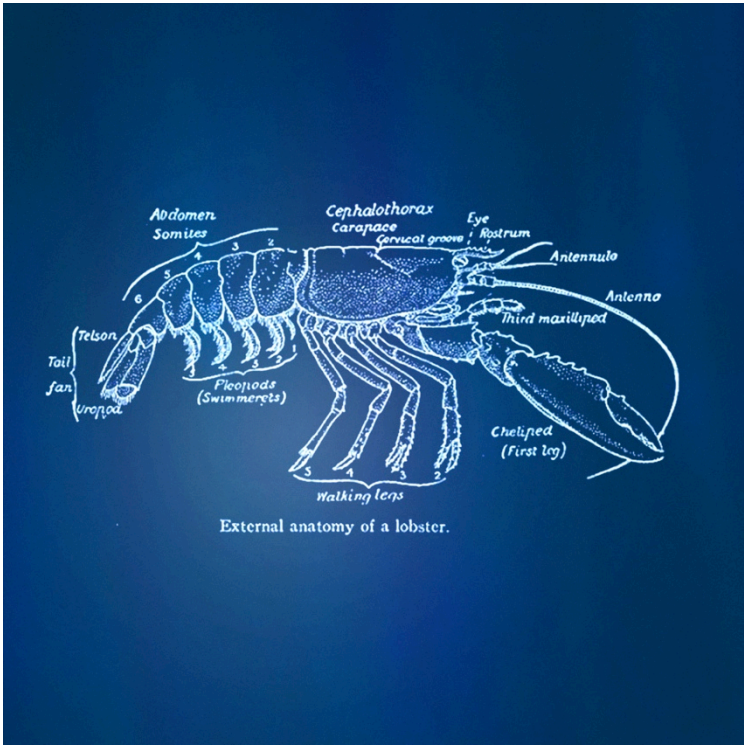
- stedet
- stoffet
- indholdet
- arkitekten

Stedet forstås som konteksten i konkret som metafysisk forstand: Omgivelser, landskab, infrastruktur, eksisterende bygninger, historie, tidligere anvendelser, aflejring, patineringer, klimaforhold. Genius loci.

Stoffet er materialet, tektonikken, konstruktionen, men også form, farve, proportioner, stofvirkning, lys.

Indholdet er programmet, bygherres krav og ønsker, facilitering af funktioner, formidling og fortælling, alt det projektet skal kunne.

Det sidste element er så selvfølgelig *arkitekten*, eller oftere arkitekterne. Deres rolle er ikke blot at moderere og mediere mødet mellem de tre førnævnte. Gode arkitekter går ind i projektet med egne erfaringer, fascinationer, referencer, interesser, favoritter og er en bidragende del af projektet.

Hummerens eksterne anatomi.

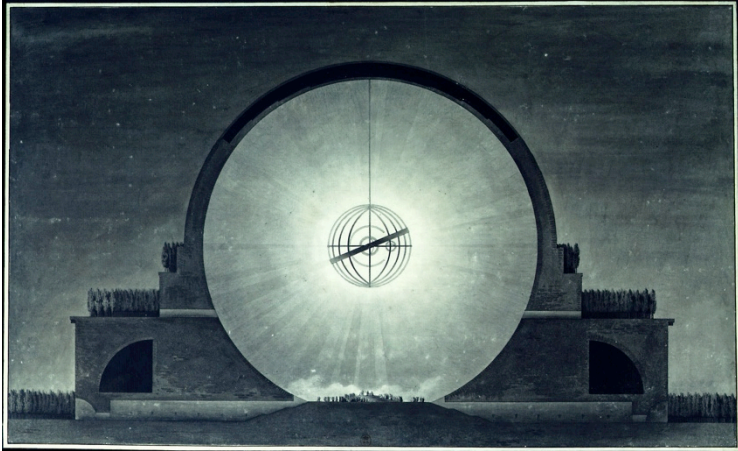
Derfor er det vigtigt for mig at forsøge at formidle mig selv i programmet for min opgave. Jeg vil give eksempler på forhold, der interesserer mig og fascinerer mig. Metaforer, der beskriver min måde at se og arbejde med arkitektur, referencer, der viser mine holdninger, værdier og idoler.

Exoskelet

Et exoskelet betegner i naturen den afstivende og beskyttende skal eller struktur, der findes uden på visse dyrearter i modsætning til indvendig som vores egne skeletter. Primært findes det i insektverdenen og blandt hvirvelløse dyr. Krebs og skaldyr har komplekse leddelte exoskeletter, mens muslinger, snegle etc. har solide ubevægelige skaller.

Hos mennesker har kunstige exoskeletter været benyttet gennem tiderne. Dels i form af panser og pladerustninger i middelalderen og i form af motoriserede konstruktioner, der kan hjælpe handicappede eller andre uden funktionsdygtigt skelet.

I arkitekturen sås under brutalismen, strukturel expressionisme/high-tec og postmodernismen en lyst til at synliggøre og fremhæve de bærende konstruktioner i bygningen. Lade dem stå frit uden for klimaskærmen og være det første og primære budskab i arkitekturen. En fascination af ingeniørkunsten og det bærendes tektonik. Princippet er imidlertid lige så gammelt som bygningskunsten selv idet det meste byggeri gennem årtusinder har været udført med bærende facader i tunge materialer.

Newton's Kenotaf, Étienne-Louis Boullée, ikke realiseret, 1781

Skala

Jeg synes der er noget underholdende i at arkitekter gennem tiderne er søgt tilbage til de menneskelige proportioner og størrelser. Både af ergonomiske hensyn, men også for at spille på en slags antropomorf genkendelighed, (se Jacques-François Blondels studie af et dorisk entablement).

Flere af de kvaliteter, vi kender som haptiske egenskaber, opstår i den slags genkendelighed, der også findes i små foldninger omkring åbninger og lignende.

Også i byrum har hensynet til den menneskelige skala været meget italesat i de seneste årtier, hvor det har været en modreaktion mod velfærdsbyens privatbilismeorienterede infrastruktur og de dødkedelige og tomme kulturområder, den har efterladt sig.

Hvor mange tendenser der end har været til at sætte mennesket i centrum for formgivningen, har der selvfølgelig været ligeså mange modreaktioner med mere eller mindre heldige eksperimenter til følge. Étienne-Louis Boullée og brutalismen kan nævnes.

Jeg bliver ramt af en helt særlig følelse når jeg befinder mig et sted, der er formgivet uden det mindste hensyn til noget som helst, der minder om et menneske. Man er virkelig gæst og på udebane, det kan være ret fedt at arbejde med. Måske sætte det op imod de arkitektonisk adapterede humane træk.

Der er allerede store skalaspring til stede i NKT-Huset, som jeg agter at tage i brug. Fra den store hal, med gigantiske porte og søjler. Kælder og stueplans rumproportionering til 1. sals detaljering omkring døre, armaturer, skabe, skydelåger og sådan i auditoriet.

In a small room one does not say what one would in a large room.

- Louis Kahn

Kan man gennem formgivningen, proportioneringen og skaleringen af de ydre rammer for et arbejdes udførelse påvirke kvaliteten af arbejdet fx i en produktionssammenhæng?

Selvfølgelig kan man det!

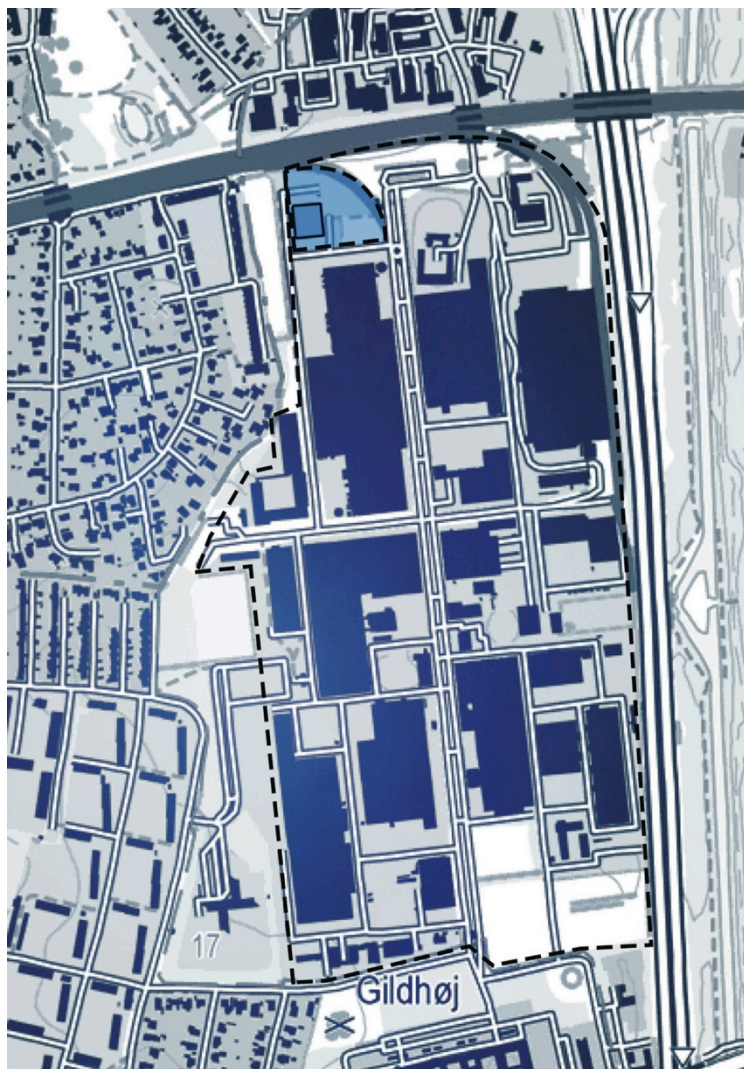
Store højloftede rum med særligt lys fordrer andægtighed og høje tanker om hvad der foregår i rummet. Mindre, tætte, mættede rum fordrer nørkleri og omhyggelighed. Rodede, snavsede omgivelser fordrer sløseri.

STEDET

NKTs Højspændingslaboratorium

Adresse: Priorparken 230, 2605 Brøndby
Matrikel: 19i Brøndbyøster
Opførelsesår: 1958 -1960
Oprindelig funktion: Højspændingslaboratorium
Bygherre: Nordiske Kabel- og Traadfabrikker
Arkitekt: Kaj Stensballe
Entreprenør: Larsen og Nielsen

Priorparken i Brøndby med matr 19i 1:10000.

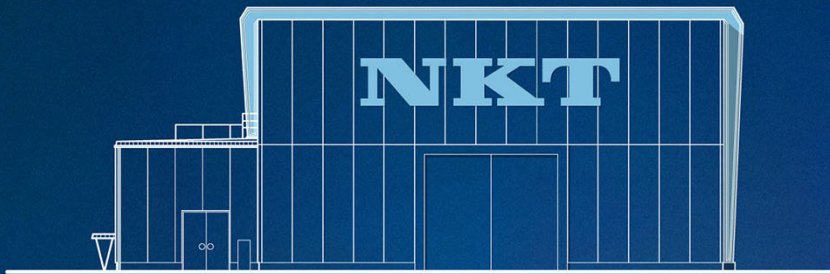
Priorparken

Priorparken er et indhegnet og adgangskontrolleret erhvervsområde på 100 tønder land, tæt ved Motorring 3 og Roskildevej ved København. Jernbanestrækningen, der løber tværs over Sjælland mellem København og Korsør går også tæt forbi og har et pt. ubenyttet sidespor ind på området.

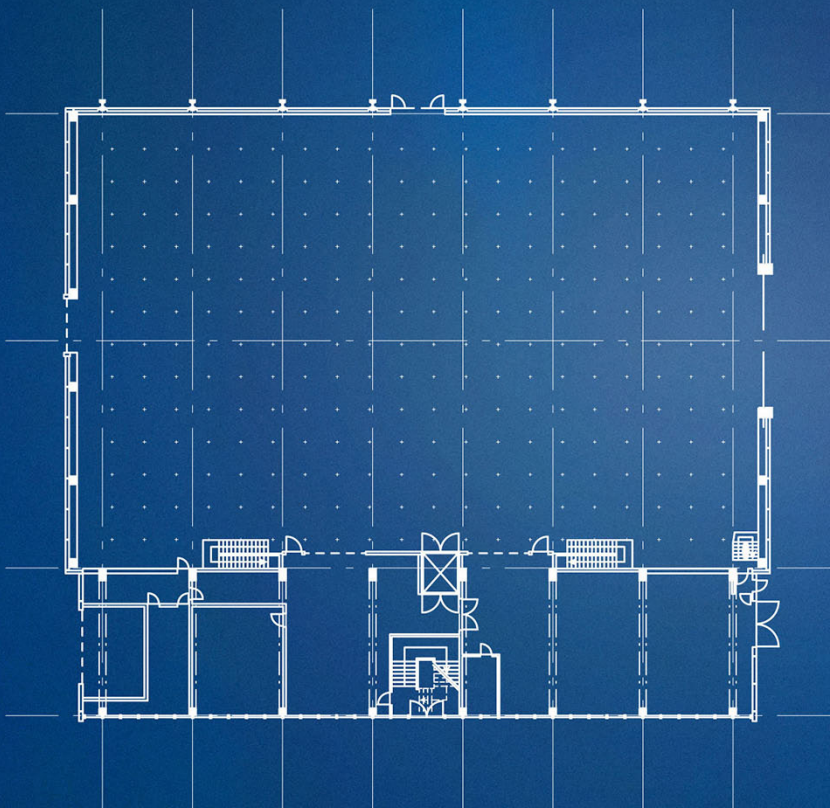
Området er opkaldt efter ingeniøren Hans Peter Prior. Han grundlagde i 1891 Nordisk Elektrisk Ledningstraad- og Kabelfabrik, i dag kendt som NKT (Aktieselskabet Nordisk Kabel- og Traadfabriker). Her stod NKT's nye moderne fabriksanlæg i 1954 klar til blandt andet kabelproduktion.

Anlægget blev opført med tilskud fra den amerikanske Marshallhjælp. Den fik sit navn i 1994, da NKT åbnede området for lejere udefra og selv begyndte at flytte størstedelen af sin kabelproduktion til Middelfart. Priorparkens ca 200000 m² bebyggelse huser i dag en række virksomheder hovedsageligt inden for transport, lager og produktion.

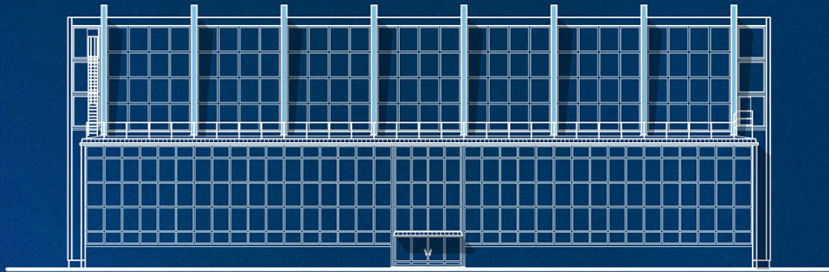
Brøndby kommune lavede i 2010 en helhedsplan for Priorparken og Vibeholm, der skal sikre at området omdannes fra egentlig industri til moderne erhverv samt at stedets egenart bevares. Her tænkes især på den stringente organisering af de iøvrigt helt ensartede store bygningsvolumener.

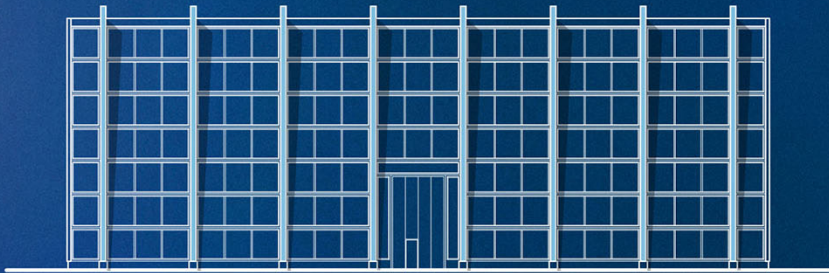
NORDFACADE

STUEPLAN

ØSTFACADE

VESTFACADE

Laboratoriet

Højspændingslaboratoriet ligger i den nordvestlige del af Priorparken og afviger en del fra områdets øvrige bebyggelse.

Den består af en 30 x 44,7 meter (1341m²) stor og højloftet hal, en sidebygning (servicebygningen) i 2 plan plus en højloftet kælder. Servicebygningen er 9,75 x 42,7 meter.

Fundamenter, kælder samt dele af servicebygningens stueplan er støbt på stedet i grundigt armeret jernbeton. Selve hallen er rejst af 8 par enorme betonsøjler. Hvert par bærer en ligeledes gigantisk betonbjælke. Et spænd på 30 meter - i 16 meters højde.

På hallens bagside, mod vest er der mellem søjlerne - i plan med indvendig side fyldt ud med betonsandwich-elementer. Disse er fint udførte med støbte kannelurelignende riller.

Mod øst over servicebygningens tag er der indsat vinduer mellem søjlerne igen i plan med søjlens inderside. Mellem de store blå bjælker ligger build up tag med tagpap. Taget har en tydelig hældning og der er meget store runde taghætter mellem hver søjle langs tagryggen. Tagvand ledes i afløb, der fører til store kobbernedløbsrør på indersiden af søjlerne.

Hallen har meget store porte i de tre frie sider, den største mod nord er ca. 9 x 9 meter.

Servicebygningens stueplan og 1. sal er betondæk holdt oppe af betonsøjler, taget er build-up beklædt med tagpap. Østfacaden er en curtainwall af termoglas, der giver udsigt mod parkeringsplads, forareal samt Priorparkens nordindgang med vagthus.

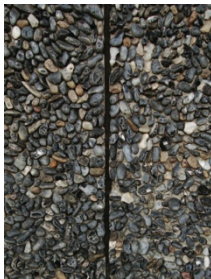
Servicebygningen understøtter også hallen i helt bogstavelig praktisk forstand idet halvdelen af hallens søjler står direkte på solide betonkonstruktioner i servicebygningen.

Begge gavle på både hal og servicebygning er beklædt med ikke-bærende betonsandwichelementer, udfærdigede med stærkt overdimensionerede indstøbte strandsten.

Hvor de to bygningsdele møder hinanden er der motoriserede ledhejseporte i stueplanet, og på 1. sal et sikkerhedsglasinddækket kommandobros lignende kontrolrum med udsyn over hallen. På 1. salen findes iøvrigt bygningens repræsentative lokaler bestående af auditorium, direktørkontor med tilstødende sekretærkontor mv.

I kælderen under højspændingshallen findes et lille system af lavloftede gange. De er koblet til et større ventilationsanlæg, fordelt på to enheder placeret i hver sin side af kælderen under servicebygningen. Kældergangene er således dels en adgang til nedstøbte kabelkanaler, for tilstutninger mellem apparatur i hallen og dels en aktiv del af hallens ventilationssystem som henholdsvis lufttilførsel og udsug.

hud

kød

knogler

Arkitekturen

Senmodernistisk, funktionalistisk, forbilleder i USA og Arne Jacobsen. Betonelementgavle og curtainwall facader. Præcis i sin stil og reference. Pragmatisk og industrielt inspireret i sin fleksible modulopbygning. Fremhævelsen af konstruktionen i hallen peger lidt frem mod en postmodernistisk, strukturalistisk betagelse af ingeniørkunst. Monumentalt. De ikkebærende vægge på 1. sal giver en vis fleksibilitet, men hovedsageligt bærer huset præg af at skulle rumme en specifik funktion – som om man meget skråsikkert har antaget, at der skulle være det same laboratorium i hele husets levetid.

Bygningen ligger nærmest som et anneks til hele den samlede og homogene Priorparken. I det yderste nordvestlige hjørne – tæt på hovedadgangsvejen og den gamle gård, Vibeholm, der anvendes til repræsentative formål.

Det ses at bygningen har haft en vigtig symbolsk værdi i kraft af sin placering og funktion. Hallen, søjlerne ses tydeligt fra toget og det store gavlskilt lader ingen i tvivl. Måden arkitekturen adskiller sig fra resten, i den ellers arkitektonisk velfungerende industripark, viser at her er en bygning af særlig status. Ligeså detaljeringen, den gennemførte kvalitet, vovede konstruktion og fremadsynede arkitektur.

1. Sal

Stue

Kælder

En række tydelige hierarkiske strukturer gennemsyrrer bygningens arkitektur, tektonik og organisering. Der ses en tydelig opdeling i *bærende* og *bårne* elementer, *skærmende* og *skærmede*, *primære* og *sekundære* bygningsdele og volumener. Servicebygningen kobler sig på, servicerer, understøtter højspændingshallen. De fremrykkede søjler bærer, den tungeste last. Der ses også en særlig tidsforståelse i denne inddeling, hvor de primære og bærende dele er holdt i hårdfør jernbeton, der sandsynligvis vil stå i hundrede år endnu, mens curtainwall og beklædninger i glas og tyndere betonplader flere steder længe har trængt til udskiftning.

Servicebygningen indeholder tre etager med en næsten Kierkegaardsk opdeling.

Nederst, i kælderen, varme og ventilationsteknik, rå pladsstøbte betonvægge og -søjler, et stort rum, den usynlige, beskidte, men livsnødvendige drift af husets vitale funktioner. De slidte, plettede keddeledragters etage.

Stueplan rummer store eltavler, værksteder til vedligehold af laboratorieapparatet, stempelur og ophold, her var rent arbejdstøj med opsmøgede ærmer.

Ad den imponerende hovedtrappe ledes man, uden kig til de andre etager, drekte op til 1. salen. Her kunne direktøren og proffessorerne overvåge og dirigere de avancerede forsøgsopstillinger, og lede den daglige drift foruden at holde kurser og forelæsninger om de nyeste produkter for mulige kommende handelspartnere. De hvide kitler beskyttede de mørke uldhabitter og stivede skjortekraver på denne etage.

Skydebroerne, under hallens loft, bevæges med håndsving.

Skab på stueetagen.

Dette funktionshierarki synliggøres også i materialevalg og detaljeringen på de forskellige etager; fra de rå ubehandlede betonvægge i kælderen, bemalede flader i stueetagen og fine paneler og indfatninger på kontorerne.

Huset blev opført som højspændingslaboratorium for NKT, dengang Nordiske Kabel- og Traadfabrikker. Formålet var dels testning af fabrikernes produkter samt videreudvikling af disse, men især også generel forskning og forsøg indenfor højspændingsområdet af elektrofysik. Denne særlige funktion medførte en lang række højt specialiserede tiltag. Blandt andet er hele gulvet i hallen spækket med tilslutningsterminaler til jordelektroder monteret på lange fyrretræspæle, der er rammet ned i jorden forud for byggeriet.

Laboratoriet har ikke været ombygget siden opførelsen og har haft omtrent samme funktion indtil NKT forod det i 2002. Bortset fra maling, dymoskilte og almindelig vedligehold står det fuldstændig originalt, dog slidt.

Anbefalinger

Man skal tage ved lære af den eksisterende bygning. Anse den som en autoritet på stedet med udsøgt ekspertise i præcis denne tilstedeværelse og længevarende dialog og udveksling med omgivelserne.

En stor udfordring bliver så at konkretisere, begrebsliggøre, navngive og sortere i de elementer og greb jeg finder undervejs. Hvilke eksempler skal følges eller fortolkes og hvilke skal udelades, begrænses eller direkte modvirkes?

De ting vi noterer os og tager med bør ikke begrænse sig til farver og facadebeklædning. Mange andre elementer som tektoniske principper, materialeholdninger, organisatoriske idéer, rytmer, proportioner, detaljeringsgrader, ideologiske overbevisninger, stilmæssig indskrivning i samtiden er alle eksempler på vigtige elementer i bygningens væren til stede på stedet og skal alle tages til grundig indtægt når vi tager fat i bearbejdningen af- eller tilføjelse til et eksisterende byggeri.

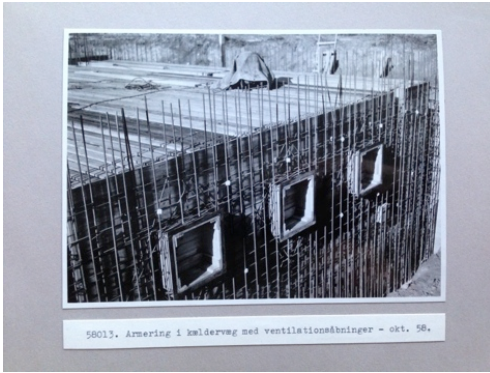
Når man besøger højspændingslaboratoriet i dag er det tydeligt at en stor del af den særlige stemning er båret af mennesketomheden, forladtheden, der understreges af de efterladte effekter fra forgangne år, der ser ud som om de blot er blevet efterladt i går.

Det giver selvfølgelig ingen mening at forsøge at bibeholde denne stemning hvis huset skal være noget som helst andet en et ubesøgt frilandsmuseum, konserveret i sin nuværende stand. Det er jeg ikke interesseret i. Derimod kan man fokusere på de skalamæssige spændinger, der opstår i mødet mellem de apparaturdefinerede rum i hallen og kælderen og de menneskedefinerede rum i værksteder og kontorer.

Det primære, jeg vil lære af dette hus er dog kærligheden til tektonikken. Laboratoriet er tegnet efter moderne industrialiserede processer: De stramme modulnet og hele det rationelle betonelementprincip, men opført førend byggesektoren herhjemme var på højde med disse metoder.

Betonen til fundamenter og kælderdæk er hældt ud med trillebør og betonsøjler og dragere er støbt på byggepladsen, og derefter løftet på plads med kran. Alle standardelementerne blev opfundet og fremstillet i hånden til dette byggeri. Det betyder at det er gennemsyret af tilpassede detaljer, der får det til at fremstå meget gennemarbejdet og kvalitetspræget.

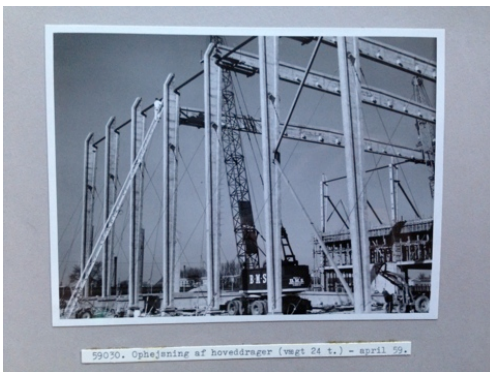
Med en moderne udviklet byggeindustri kan man med fordel bygge videre på de modulnet og konstruktionsprincipper, der allerede er tilstede og udnytte dem endnu bedre end da huset blev opført. Så længe man aldrig glemmer den fascination og kærlighed, man kan lære af denne bygning.

Armering i kælder
med udsparinger
til ventilation.

Hoveddragere
færdigstøbt på
byggepladsen.

Ophejsning af
hoveddrager
(vægt: 24 t.)

Højspændingslaboratoriet bærer en vis industrikulturel identitet i kraft af sin tidligere funktion. Denne funktion skinner i dag igennem i mange af de små detaljer i byggeriet; fra de mange tilslutningsterminaler, ventilationsgangene og til den overdrevne lysikring på taget.

Det er en identitet, jeg agter at respektere og bevare, men jeg vil forsøge at lade den komme til udtryk på samme måde som i huset oprindeligt. For eksempel bevare visse detaljer, lade andre finde ny anvendelse samt tilføje helt nye detaljer, højt specialiserede til den fremtidige funktion. Jeg vil dyrke en dybere, mere holistisk identitet fremfor at forsøge at kommunikere det rent billedligt. En let aflæselig ydre form eller en dekoration i et materiale, der referer til en den tidligere brug ser man nemt bliver lidt overfladisk.

Det er vigtigt at huske at man bygger for fremtiden og eftertiden. Men ikke nødvendigvis sådan at man efterlader sig et færdigt og sluttet hovedværk. En bygning udvikler sig konstant i sin levetid med ombygninger, slitage, reparationer og i sidste ende ved hel eller delvis nedrivning. Uanset hvad man opfører, vil der i eftertiden komme unge transformationsarkitekter med stor iver efter at gå i kødet på din bygning. Hvad enten det er fordi de elsker eller hader den.

Det mindste man kan gøre er da at give dem noget at arbejde med.

DENIMVÆVERIET

Brøndby er Danmarks Okayama.

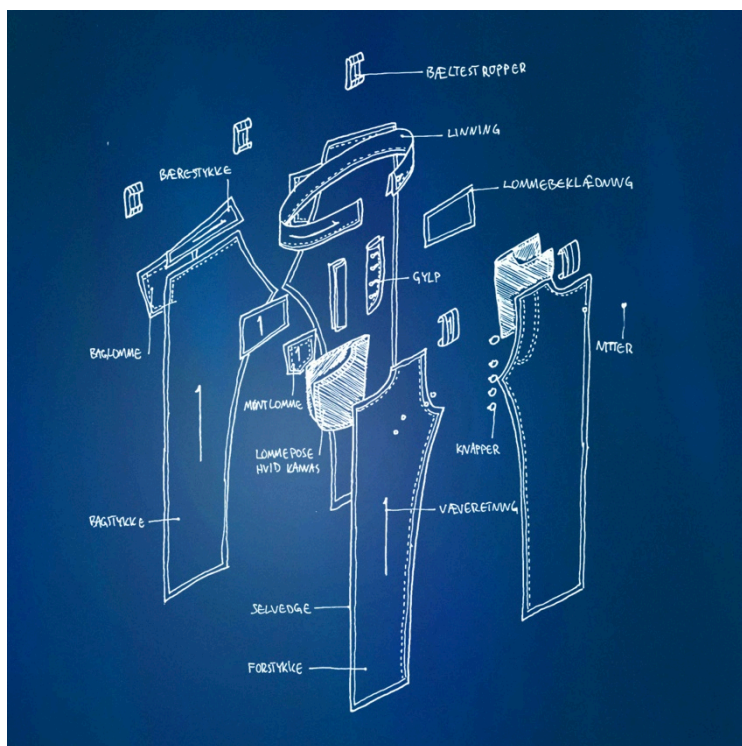
Her produceres det traditionelle stof som alle vestens helte er gjort af. De gamle hårdkogte dyder og teknikker lever videre i den vilde vestegn.

Denimvæveriet som program har jeg ikke valgt fordi det er min store lidenskab eller særlig agenda, men fordi jeg under min research i forbindelse med valg af program, blev opmærksom på hvor meget der er at lære: Fra den ikonografiske kulturhistorie, de stærke traditioner, den store mangfoldighed, de arkaiske produktionsformer, der videregives i nutidens markeds kontekst til den nysgerrige stræben efter fornyelse og legende innovation.

Jeg vil gerne arbejde med en decideret produktion, fordi det indbyder mig til at undersøge og lære en masse specifikke ting om netop dette produkt, dets frembringelse og muligheder.

Den slags viden synes jeg er inspirerende og fordrende for kreativiteten. Det er min målsætning under forløbet at udvikle mig fra at være glad for gode cowboybukser til decideret denimnørd.

Og så er jeg selvfølgelig også stærkt begejstret for den idé om patina, som slidte jeans er et perfekt billede på. Jeans skal gås til og de bliver kun rigtig fede hvis de er naturligt slidte af bæreren, den måde stoffet falmer og slides på rummer hele historien, er fuld af anekdoter og betydning.

Bestanddelene i et par jeans.

Et stof

Denim menes at have sit navn fra en anglicisme af det franske *serge de Nîmes*, der var betegnelsen for en særlig stofkonstruktion fra byen Nîmes i Frankrig. Serge de Nîmes var et kraftigt 2 x 2-vævet twillstof i uld og/eller silke. I dag produceres denim stort set kun i ren bomuld.

Den karakteristiske blå farve frembringes af blade fra indigo-planten (*Indigofera tinctoria*). Indbyggerne i Genova var kendte for at bære kraftige bukser indfarvet med denne farve. Det er englændernes nedsættende slang for dette folk, *genes*, der anses for at have givet navn til verdens i dag mest udbredte beklædningsgenstand, *jeans*.

Bomuld er en af verdens vigtigste afgrøder og dyrkes i tropiske og subtropiske egne på hele kloden. Frøulden høstes, renses, pakkes og sendes til et spinderi hvor de kartes og spindes til tråde.

De tråde der skal blive kædegarnet (de langsgående udvendige tråde i stoffet) farves med indigofarve eller en syntetisk efterligning. En helt særlig egenskab ved indigofarven er at den ikke gennemtrænger alle fibre som andre farver, men nærmest lægger sig uden på trådene. Det er det, der giver cowboybukserne deres særlige måde at patinere på når farven gradvist slides af på de mest udsatte steder.

Bomuldstrådene vindes på enorme spoler og lades i store mekaniske væve.

Næste opslag:

Rope dyeing hos Workers Jeans i Okayama.

Kina og Indien er pt. de største tekstilproducerende nationer i verden med en toptunet og effektiv tekstilindustri. Men ægte feinsmeckerdenim, der stadig produceres på traditionel vis laves også i USA, Europa og Japan.

Denim væves på mekaniske væve, der i grove træk kan inddeles i to kategorier. Fra jeans blev rigtig populære i USA i midten af 1800-tallet og helt frem til omkring 1980 brugtes mekaniske væve med en skudspole på en skyttel, der blev slået frem og tilbage med skudgarnet. I dag føres skudgarnet fra en stor såkaldt krydsnøgle på tværs af en griber. Derved kan adskillelsen mellem kædegarnerne gøres mindre, vævningen hurtigere, og belastningen af kædegarnerne reduceres. Man kan også væve bredere og meget længere stofbaner.

Forskellen på de to resultater ses på kanten af stofbanen. Der hvor skyttelvæven fører et ubrudt skudgarn omkring de yderste kædegarnstråde, opstår det, man kalder en selvedge. De store denimvæverier har gennem tiderne haft de yderste tråde farvet i en farvekode til at identificere stoffet.

De moderne vævemetoder efterlader en flosset kant, hvor skudgarnet må gribes for hver gang det føres på tværs. De fleste væve skærer stofbanen af til en ensartet kant og bredde, men kanten må færdiggøres med tæppeping eller lignende for ikke at trevle op.

Hertil kommer produktion af knapper, lynlåse, polyestertråd, lommestof og lædermærker inden den denim kan skæres efter mønster og sys sammen til et par færdige jeans, en jakke eller hvad det måtte være.

Af alle disse processer, der skal til fra bomuldsmark til klædeskab vil mit projekt alene handle om farvningen og vævningen samt eventuelt en systue for produktion af demonstrationsmodeller til præsentationer og testning. Andre funktioner vil kunne tilføjes, hvis jeg opdager at de er nødvendige for projektet.

Min foreløbige plan er at lade den store højspændingshal være rammen om det egentlige væveri. Her skal maskinparken stå.

Servicebygningen kan dels rumme administrative funktioner og design, systue, besøg, ophold, dels de funktioner, der knytter sig direkte til vævningen; vedligehold af væve, pakning, håndtering af garnspoler, råmaterialer, der kan evt. etableres opbevaring i kælderen.

Jeg forestiller mig så at foreslå en tilbygning eller udvidelse til at indeholde farveanlægget, dette skal være dimensioneret til at kunne levere nok farvede tråde til at opretholde produktionen af denim på væveriet. Her kunne også være medarbejderkantine eller hvad der nu måtte findes nødvendigt.

Eksisterende arealer:

Hal	1350 m ²
Servicebygning	1010 m ²

Tilbygning:

Farverianlæg	400 m ²
Faciliteter som toiletter og andet	100 m ²
Opbevaring	200 m ²
Varemodtagelse og logistik	250 m ²

MODUS OPERANDI

I min opgave vil jeg anskue en bygning som en slags maskine eller et apparat designet til at udføre en eller flere specifikke funktioner og have et sæt særlige egenskaber.

Arkitekten kan således ses dels som designeren af maskinen, men også, lidt storladent, som bestyreren af *Det Store Reservedelslager*. Forstået på den måde at man har en masse enkeltdele og komponenter til rådighed til at skabe sin arkitektur, holde den ved lige og udbygge den.

Metaforen skal ikke blot forstås rent funktionelt i forhold til en industribygning, der skal rumme en specifik produktion eller andet rationelt. Også arkitektoniske værdier, fænomenologiske fortællinger og metasensoriske oplevelser er arkitektoniske funktioner og *reservedelslagerets* lagerliste rummer ikke blot søjler og bjælker og membraner og fuger, men også alle de stilistiske elementer og stofflige, rumlige, lysmæssige, næsten metafysiske greb, der skal bringes i brug for at arkitekturen "virker".

*Tænk struktur før mur og plan
dyrk bindeled og fuge
tugt al teknik og alle planer
lad stoflighed få sin ret
kend dine vilkår
tag modus i beherskelse.
- Erik Christian Sørensen*

Metaforer

Hvilke elementer og komponenter har jeg til rådighed på mit arkitektoniske reservedelslager?

Hvilke ord, gloser, vendinger, rim og metaforer findes i vokabulariet i mit arkitektoniske sprog?

Hvilke tangenter, toner skalaer, melodier og refræner kan jeg spille på mit arkitektoniske piano?

Ambitioner

Det er vigtigt for mig konstant at holde mig for øje at denne opgave er en skoleopgave. Selvom jeg sidder med min afgangsupgave så vil mit arbejde med den, som med alle andre skoleopgaver, være at betragte som et eksperiment. Som med mit program forventer jeg ikke at min opgave vil præsentere endegyldige sandheder. Den vil være et forslag og et eksempel på hvor jeg kan nå hen med det arkitektoniske afsæt, jeg har forsøgt at beskrive frem i programmet. Det betyder at jeg ikke måler min egen success på skønheden af mit endelige projekt så meget som på mængden og kvaliteten af de erfaringer, jeg gør mig undervejs.

Dette skal ikke sige at jeg er helt blottet for ambitioner og lyst til at gøre det godt. Jeg higer efter at være dygtig til det, jeg gør. At præsentere lødige, gedigne forslag med velunderbyggede valg.

I don't want to be interesting; I just want to be good.

- Ludwig Mies van der Rohe

Blik, Kast, Projekt

Da Bradley Wiggins d. 7. juni i år tog timerecorden på Lee Valley velodromen i London, fortalte han hvordan han under forberedelserne havde gjort et stort nummer ud af at dele timen op i bidder. Det gjorde smerten udholdelig og hjalp til at holde gejsten oppe.

Uden yderligere sammenligning vælger jeg at dele processen for mit afgangprojekt op i 3 faser. En metode, vi på afdelingen ynder at kalde "blik, kast og projekt".

Blik er analysen, registreringen og undersøgelsen. Her samles vigtige informationer både om den eksisterende bygning og hvad jeg skal lære af den samt programmet, alt hvad jeg skal vide om denimproduktion for at designe et effektivt funktionelt væveri. Jeg identificerer mit hovedgreb og lægger min strategi.

Kast er udkastet, grebene afprøves, testes, modelforsøg, skitser, strategier afprøves og sorteres. Der sættes ord og streger, former og tegninger på mine overvejelser. Noget virker, andet ikke.

Projekt er den værste og den bedste del. Det er tvivlens og kærlighedens fase. Er det godt nok, det jeg har gang i? Holder det? Men også detaljeringens kærtegn. Jeg giver mig hen til mine greb, jeg stoler på dem.

Arbejdsformater og aflevering

Min endelige besvarelse vil have karakter af projektforslag. Mange løsninger, samlinger osv vil være behandlede i stor detalje, men projektet som sådan vil ikke være klar til realisering.

Jeg vil arbejde og aflevere i følgende formater:

Tegninger: A1, udvalgte udsnit i 1:50, detaljer i 1:5.

Model: Studie- arbejds- og præsentationsmodeller af udsnit og rumligheder, samlinger og detaljer i henholdsvis 1:20 og 1:1

Derudover vil afleveringen indeholde:

Rumlige skitseringer af væsentlige steder i projektet.

Materialeprøver

Beskrivelse af projektets indhold og omfang.

Jeg vil under hele forløbet føre en udførlig logbog. Den vil tjene som et redskab for mig til at holde styr på processen gennem dokumentation i billeder og tekst af mine idéer, forsøg, inspirationer, opdagelser og betragtninger undervejs. Som et katalog af en art. Jeg kan lide dagbogsformatets uforpligtende spontanitet. Det kan sætte skub i idéudviklingen og kreativiteten og det konsoliderede resultat kan give et interessant billede af processens forløb; op- og nedture, kriser og gennembrud.

Logbogen vil indgå som et bilag til afleveringen.

SPØRGSMÅL

Nedenstående er alt andet end retoriske spørgsmål. De skal ses som eksempler på helt konkrete overvejelser, jeg håber at finde svar på undervejs i mit arbejde de kommende tre måneder.

En slags barometer for om mine idéer holder.

Hvordan kan jeg ved at skue tilbage mod de gode modernister, brutalister, tektonister blive ledt mod et nutidigt og fremtidigt alternativ til de underligt forstillede indpakkede byggerier, jeg ser så mange af for tiden?

Hvordan kan jeg gennem min holdning til og behandling af elementer og materialer (beton) opædle dem til noget fornemt, der ikke skal skjules, inddækkes eller bruges som søgt dekorativt rå indslag?

(herunder anse de gængse problemstillinger som diletationsfuger, dampspærrer, kuldebroer etc. som dekorative, ornamenterende bidrag til fortællingen)

FORMALIA

Projekttitel: Denimvæveri i NKT-Huset

Afgangperiode: 17. September – 17. December 2015

ID: Jonas Karstens Brandt – stud3837

Afdeling: Kulturarv, Transformation og Restaurering

Vejledere: Christoffer Harlang
Nicolai Bo Andersen
Victor Boye Julebæk

Studieforløb

2015 Afgang fra KTR

2015 Arbejde:
Wohlert Arkitekter

2014 9. semester praktik:
Wohlert Arkitekter

2014 7.-8. semester:
Kunstakademiets Arkitektskole
KTR v. Christoffer Harlang

2013 Bachelor i arkitektur:
Kunstakademiets Arkitektskole
Afd. 2 v. Marianne Ingvarsen m. fl.

Kilder

Brøndby Kommune – *Helhedsplan, Priorparken og Vibeholm* -
Kommuneplantillæg nr. 1 til Kommuneplan 2009-2021

Kenneth Frampton – *Modern Architecture – a critical history*

Christoffer Harlang m.fl. – *Om Bygningskulturens Transformation*

M. R. Nielsen og Johs. Oddershede – *Teknisk beskrivelse af NKT
Højspændingslaboratoriet* – Artikel i *Ingeniøren* sept. 1961

Juhani Pallasmaa – *Arkitekturen og Sanserne*

John Summerson - *The Classical Language of Architecture*

www

www.denimhunters.com

www.brund.dk

www.wikipedia.com

www.denstoredanske.dk

www.eworkers.blogspot.jp

Afgang efterår 2015
Jonas Brandt
Program

Kulturarv, Transformation og Restaurering